

Os Decretos de Nova Planta e os seus efectos.

O Fin da Monarquía Pactista e o Cambio Dinástico

A morte de Carlos II en 1700 marcou o final da dinastía dos Habsburgo en España e o inicio dunha nova era. O seu herdeiro, **Filipe de Borbón**, neto de Luís XIV de Francia, enfrontouse a un rival ao trono, o arquiduque Carlos de Austria, na Guerra de Sucesión. Esta guerra non só foi un conflito internacional por un trono, senón tamén unha **guerra civil** que dividiu os reinos da monarquía hispánica. A Coroa de Castela apoiou a Filipe V, mentres que a **Coroa de Aragón** (Aragón, Cataluña, Valencia e Mallorca) apostou polo candidato austríaco, temendo a política centralista dos Borbóns.

A lealdade da Coroa de Aragón ao bando perdedor serviu a Filipe V como xustificación para impor un novo modelo de estado. O seu obxectivo era crear un **estado centralizado e uniforme**, eliminando as barreiras institucionais e xurídicas que existían entre os diferentes reinos. A ferramenta para acadar esta transformación foi a promulgación dos **Decretos de Nova Planta**, que representaron un cambio radical na concepción do estado en España.

Contido e Consecuencias Políticas dos Decretos

Os decretos foron aplicados de forma progresiva a medida que as tropas de Filipe V ían gañando terreo militar. O primeiro en sufrir a súa aplicación foi **Valencia (1707)**, seguido por **Aragón (1707)**, **Mallorca (1715)** e finalmente **Cataluña (1716)**. As súas disposicións tiveron un efecto demoledor sobre a autonomía destes reinos:

- **Abolición das Institucións Tradicionais:** Os Decretos de Nova Planta suprimiron as **Cortes** de cada reino, a **Generalitat** en Cataluña, os Consellos e as Deputacións. A partir de entón, o poder lexislativo e de negociación co rei desapareceu, e as Cortes de Castela convertéronse nas Cortes de España.
- **Unificación Xurídica e Administrativa:** Impúxose o **modelo castelán** en toda a administración. Os vicerreis foron substituídos polos **capitáns xenerais**, que exercían un control militar e político. O territorio dividiuse en novas provincias, e a xustiza quedou unificada baixo a autoridade das **Audiencias** á semellanza das de Castela. Os concellos pasaron a estar controlados por un **correxedor** de nomeamento real.
- **Control Fiscal e Militar:** Ao perder as súas institucións, os reinos da Coroa de Aragón quedaron sometidos ao **sistema fiscal castelán**. Perderon a súa capacidade de negociar a achega de impostos e quedaron obrigados a participar no **recrutamento militar**, a través do sistema de quintas, do que antes estaban exentos.
- **Homoxeneización Lingüística:** O castelán impúxose como a **lingua oficial** da administración e dos tribunais, desprazando ao catalán e ao valenciano. Esta medida, xunto coa abolición das institucións, buscaba unificar tamén a identidade cultural do novo estado.

Consecuencias Económicas e Excepcións ao Centralismo

A pesar da perda de autonomía política, a **supresión das aduanas interiores** entre a Coroa de Castela e a de Aragón tivo importantes consecuencias económicas. No caso de **Cataluña**, esta medida impulsou un forte **crecemento económico** no século XVIII, pois os seus comerciantes e artesáns puideron acceder sen restricións ao amplo mercado castelán, vendendo as súas manufacturas e facilitando o seu **despegue industrial**.

É importante sinalar que non todos os territorios foron sometidos a estas medidas. **Navarra e as provincias vascas** mantiveron os seus **foros e privilexios fiscais**, xa que se mantiveron fieis a Filipe V durante a guerra. Esta lealdade premiouse coa excepción ao centralismo, o que marcou unha importante diferenza con respecto á Coroa de Aragón e consolidou o seu réxime foral, un particularismo que se mantivo ata o século XIX. Os Decretos de Nova Planta, polo tanto, foron a ferramenta fundamental para transformar a monarquía hispánica, pasando dunha **monarquía composta de reinos** cun poder pactista a un **estado centralista e unificado**.